

**ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΕΤΟΥΣ 2002
ΚΛΑΔΟΣ ΠΕ 60 ΝΗΠΙΑΓΩΓΩΝ
ΕΞΕΤΑΣΗ ΣΤΗ ΔΕΥΤΕΡΗ ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ
"Διδακτική Μεθοδολογία - Παιδαγωγικά Θέματα "
ΣΑΒΒΑΤΟ 30-11-2002**

<~ προηγούμενη σελίδα

ΕΡΩΤΗΜΑ 1ο:

α) Με βάση το ισχύον σήμερα αναλυτικό πρόγραμμα να σχεδιάσετε και να εφαρμόσετε μια προγραμματισμένη δραστηριότητα σχετικά με τις "Διακρίσεις ως προς τον ήχο".

β) Να δικαιολογήσετε βήμα-βήμα όλες τις παραπάνω ενέργειες σας.

ΕΡΩΤΗΜΑ 2ο:

α) Να αναφέρετε τα προβλήματα που εμφανίζονται κατά τη μετάβαση του νηπίου από το νηπιαγωγείο στο δημοτικό σχολείο και να προτείνετε λύσεις για την πρόληψη και αντιμετώπιση τους.

β) Να συγκρίνετε τον κοινωνικοποιητικό ρόλο της οικογένειας με εκείνον του νηπιαγωγείου.

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

ΕΡΩΤΗΜΑ 1ο

α) Σ' ένα ολοήμερο νηπιαγωγείο, γύρω στο Νοέμβριο αποφασίζουμε να ασχοληθούμε με την παραγωγή ήχου από τα διάφορα αντικείμενα. Έχουμε μια τάξη με μικτή ομάδα (νήπια-προνήπια) 18 παιδιών. Στόχος μας είναι να υποβοηθηθούν τα νήπια μέσα από τη διαδικασία των συσχετίσεων και με τη συμβολή της γλώσσας, να γνωρίσουν τα αντικείμενα επενεργώντας πάνω σε αυτά ως προς την παραγωγή του ήχου. Εμπλουτίζουμε τη γωνιά των φυσικών επιστημών με διάφορα αντικείμενα που παράγουν διαφορετικό ήχο όπως γυαλί, μπαλόνια, κλειδιά, μουσικά όργανα, ξύλα κλπ. Παρακινούμε τα νήπια να τα παρατηρούν, να τα χειριστούν ελεύθερα, να πειραματιστούν με τα αντικείμενα, να τα χτυπήσουν και να ακούσουν τους ήχους που παράγουν. Παράλληλα εισάγουμε και το κατάλληλο λεξιλόγιο.

Σε επόμενη φάση καλούνται τα νήπια με κλειστά μάτια να αναγνωρίσουν τα αντικείμενα από τον ήχο που παράγουν. Επίσης, να χειριστούν τα αντικείμενα με διαφορετικούς τρόπους, π.χ. να τα κυλήσουν, να τα χτυπήσουν με κάποιο άλλο αντικείμενο και να διακρίνουν τον διαφορετικό ήχο που παράγουν κάθε φορά.

Ενθαρρύνουμε στο διάλειμμα τα νήπια να ηχογραφήσουν ήχους που τα περιβάλλουν και στη συνέχεια να τους ακούσουν, να τους συσχετίσουν, να τους αναγνωρίσουν και να τους κατονομάσουν.

Στο τέλος συζητάμε τα αποτελέσματα των εργασιών μας και προτείνουμε διαφορετικές δραστηριότητες που θα μας άρεσε να κάνουμε.

Ατομικά, αξιολογούμε αν δημιουργήσαμε την κατάλληλη παιδαγωγική ατμόσφαιρα, τις κατάλληλες συνθήκες πειραματισμού ώστε τα παιδιά να ενεργήσουν ελεύθερα και δημιουργικά.

β) Το παιδί της προσχολικής ηλικίας χαρακτηρίζεται από το συγκεκριμένο και παραστατικό τρόπο σκέψης. Σύμφωνα με τα Αναλυτικό Πρόγραμμα "βασικός στόχος της νοητικής αγωγής στο Νηπιαγωγείο πρέπει να είναι η υποβοήθηση του παιδιού στην προσπάθεια του να επεκτείνει και να εμπλουτίσει τους μηχανισμούς της σκέψης του".

Σύμφωνα με τον Piaget στο πρόγραμμα ενός νηπιαγωγείου, πρέπει η μάθηση να κινείται γύρω από πράγματα για τα οποία δείχνει από μόνο του ενδιαφέρον, γι' αυτό το λόγο του παρουσιάζουμε στη γωνιά παρατήρησης ποικίλο υλικό που θα το ωθήσει σε πειραματισμούς.

Επίσης, ο ελεύθερος χειρισμός, η δράση του ίδιου του παιδιού πάνω στα αντικείμενα, η παρατήρηση δηλαδή η συνεχής ενασχόληση των παιδιών με την επιστράτευση όλων των αισθήσεων, με την κατανόηση και τον τρόπο ενέργειας ενός αντικειμένου, των χαρακτηριστικών του και του τρόπου με τον οποίο αντιδρά κάτω από διαφορετικές περιστάσεις είναι ιδιότητες που πρέπει να αναπτύξει ένα παιδί προσχολικής ηλικίας, και σ' αυτά απέβλεπαν οι φάσεις γνωριμίας με τα διάφορα υλικά.

Η λογικομαθηματική επεξεργασία είναι αυτή που θα βοηθήσει τα νήπια να οργανώσουν σε ένα ενιαίο σχήμα τα αντιληπτικά τους δεδομένα.

ΕΡΩΤΗΜΑ 2ο

α) Θα περάσουν μόνο τρεις μήνες από το τέλος της εμπειρίας του παιδιού στο νηπιαγωγείο και θα χρειαστεί να μπει σε ένα καινούριο χώρο, αυτόν του Δημοτικού Σχολείου. Είναι φανερό ότι η κατάσταση μετάβασης του από τον ένα τύπο σχολείου στον άλλο απαιτεί μια απαγκίστρωση από τα καθιερωμένα και ένα νέο προσανατολισμό.

Οι παράγοντες που πρέπει να ληφθούν υπόψη για την ομαλή ένταξη του παιδιού στην α' δημοτικού είναι: η σχολική ηλικία, η κοινωνική πρόελευση και η σχολική τάξη.

Σήμερα θεωρείται η πλέον κατάλληλη ηλικία αυτή των 6-6,5 ετών όπου ακμάζει η ανάπτυξη της πραγματολογικής σχέσης με τον κόσμο και γίνεται δυνατή μια ωφέλιμη οργάνωση της σχολικής ζωής.

Έρευνες έδειξαν ότι το κοινωνικοπολιτιστικό περιβάλλον από το οποίο προέρχεται το παιδί παίζει καθοριστικό ρόλο στην απόκτηση της σχολικής ωριμότητας (Πυργιωτάκης, 1984) και αυτό γιατί σύμφωνα με τον Droste (1987) η κοινωνική συμπεριφορά των παιδιών σ' αυτή την ηλικία είναι επηρεασμένη σε μεγάλο βαθμό από τις εμπειρίες τους στην οικογένεια και κυρίως από τη συμπεριφορά των γονιών τους (Πανταζής, 1991).

Η σωστή ψυχολογική προετοιμασία του παιδιού και η στάση του για το σχολείο καθώς και το κλίμα της σχολικής τάξης είναι στοιχεία από τα οποία θα εξαρτηθούν όχι μόνο η σχολική του προσαρμογή αλλά και η γενικότερη σχολική του πρόοδος.

Αν δεν ικανοποιούνται τα παραπάνω τότε συχνά τα παιδιά παρουσιάζουν έντονο άγχος, αντικοινωνική συμπεριφορά, ψυχοσωματικά συμπτώματα, με λίγα λόγια αρχίζει να αναπτύσσεται σχολική φοβία, κύρια αιτία της σχολικής αποτυχίας (Παρασκευόπουλος).

Το νηπιαγωγείο παίζει μεσολαβητικό ρόλο στην προσαρμογή του παιδιού και έχει ως στόχο να υποβοηθήσει τα νήπια να υιοθετήσουν μια θετική στάση απέναντι στον κόσμο του σχολείου.

Ο/Η νηπιαγωγός καλείται να οργανώσει δραστηριότητες οι οποίες θα βοηθήσουν στην ομαλή μετάβαση από το Νηπιαγωγείο στο Δημοτικό Σχολείο, όπως π.χ. ανταλλαγές επισκέψεων, δηλαδή να πραγματοποιηθούν επισκέψεις νηπίων στο Δημοτικό Σχολείο αλλά και μαθητών του δημοτικού στο νηπιαγωγείο. Η κοινή παρακολούθηση διαφόρων εκδηλώσεων (θεατρικές παραστάσεις, γιορτές, εκθέσεις) έχουν σκοπό να γνωριστούν οι ομάδες μεταξύ τους, να ανταλλάξουν απόψεις, να βγάλουν συμπεράσματα.

Παράλληλα οι από κοινού προγραμματισμένες δραστηριότητες όπως γιορτές, αθλητικές εκδηλώσεις, διάφορες επισκέψεις βοηθούν στην συνειδητοποίηση της συνέχειας των εκπαιδευτικών στόχων των δύο ιδρυμάτων.

Η "αρχή της συνέχειας" δηλαδή η συνέχεια και η σταθερότητα στους προτεινόμενους παιδαγωγικούς σκοπούς και η συμφωνία νηπιαγωγείου, δημοτικού και γονέων στις βασικές θέσεις αγωγής θεωρήθηκε ότι εμποδίζει τα ρήγματα της μετάβασης από το νηπιαγωγείο στο δημοτικό σχολείο.

β) Κοινωνικοποίηση θεωρείται η διαδικασία σύμφωνα με την οποία το άτομο αναπτύσσει και διαμορφώνει την προσωπικότητα του μέσα από τις γνώσεις, τις εμπειρίες και την επαφή του με ένα μέρος του πολιτιστικού περιβάλλοντος μέσα στο οποίο γεννιέται και εκπαιδεύεται (Τερλεξής, 1975).

Βασικοί φορείς κοινωνικοποίησης για την παιδική ηλικία (πρωτογενής κοινωνικοποίηση) θεωρείται η οικογένεια και το σχολείο.

Η οικογένεια παίζει αποφασιστικό ρόλο στην κοινωνικοποίηση του νηπίου γιατί συμβάλλει στην ένταξη του στο κοινωνικό σύστημα και διαμορφώνει την κοινωνικοπολιτιστική του ταυτότητα. Το οικογενειακό περιβάλλον παρέχει ασφάλεια και βοήθεια αλλά και μεταδίδει σε αυτό αξίες, κανόνες και τρόπους συμπεριφοράς τις οποίες οικειοποιείται με τη μίμηση και την ταύτιση.

Η επίδραση της οικογένειας στην ψυχοσωματική και διανοητική εξέλιξη είναι μεγάλη γιατί βοηθάει να εκδηλωθούν οι ικανότητες του παιδιού με σκοπό τη διαμόρφωση της προσωπικότητάς του.

Το "δέσιμο" επίσης της οικογένειας συμβάλλει στη συναισθηματική ανάπτυξη αλλά και στη διάπλαση μιας ηθικής προσωπικότητας (Κιτσαράς, 1997).

Το νηπιαγωγείο είναι για τα παιδιά μια προέκταση του οικογενειακού περιβάλλοντος. Είναι ο πρώτος χώρος εκτός της οικογένειας όπου το νήπιο καλείται να διαμορφώσει την προσωπική του ταυτότητα, να αποκτήσει την ανεξαρτησία του και την αυτονομία του.

Αλλά και η γλωσσική του ανάπτυξη αλλάζει. Αρχίζει να χρησιμοποιεί τον κοινωνικοποιημένο λόγο, απευθύνεται σ' ένα συγκεκριμένο ακροατή, ανταλλάσσει ιδέες και απόψεις μαζί του.

Επίσης είναι η περίοδος όπου οικειοποιείται κοινωνικούς κανόνες και αναπτύσσει κοινωνικές δεξιότητες που το βοηθούν να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις του κοινωνικού περιβάλλοντος.

Με τη βαθμιαία κοινωνικοποίηση εμφανίζεται και η κοινωνική κρίση. Στο νηπιαγωγείο το παιδί μπαίνει στην ομάδα και αναγκάζεται να μάθει να διαχειρίζεται τον ατομισμό του, τον οποίο δημιούργησε στην οικογένεια (Κιτσαράς, 1997).

Με την παράλληλη αυτή εξέταση του ρόλου της οικογένειας και του νηπιαγωγείου αντιλαμβανόμαστε ότι οι λειτουργίες τους είναι αλληλένδετες, δεν πρέπει να αντιστρατεύονται αλλά να αλληλοσυμπληρώνονται και να αλληλοβοηθούνται για την ομαλή κοινωνικοποίηση του νηπίου.